

دعای ندبه

دعای ندبه از دعا‌های معروف است که در **اعیاد** چهارگانه **جمعه**، **فطر**، **قرین** و **غدیر** خوانده می‌شود.

فهرست مندرجات

- ۱ - [ناقل دعای ندبه](#)
- ۲ - [حکم قرائت دعای ندبه](#)
- ۳ - [توجه به نیایش](#)
- ۴ - [معنای ندبه](#)
- ۵ - [سند دعا](#)
- ۶ - [فرازهای دعا](#)
 - ۶.۱ - [حمد و صلوات](#)
 - ۶.۲ - [ثنای بر قضاء](#)
 - ۶.۳ - [تاریخ از آغاز تا تکامل](#)
 - ۶.۴ - [استغاثه و طلب](#)
- ۷ - [عناوین مرتبط](#)
- ۸ - [پانویس](#)
- ۹ - [منبع](#)

ناقل دعای ندبه

دعای ندبه را **محمد بن مشهدی** در کتاب **مزار کبیر** از **محمد بن ابی قره** و او از کتاب **محمد بن حسین بن سفیان بزوفری** نقل کرده است.

حکم قرائت دعای ندبه

- (۱) در کتاب یاد شده آمده است؛ دعای ندبه برای **امام زمان (عجل‌الله‌تعالی‌فرجه‌الشریف)**، خوانده می‌شود.
- (۲) خواندن آن در اعیاد جمعه، فطر، قرین و غدیر **مستحب** است.
- [۱] [مشهدی، محمد بن جعفر، المزار الکبیر، ص ۵۷۳-۵۷۴.](#)
- [۲] [سید بن طاووس، الإقبال، ج ۱، ص ۵۰۴.](#)
- [۳] [مجلسی، محمد باقر، بحار الانوار، ج ۹۹، ص ۱۰۴.](#)

توجه به نیایش

بی‌گمان یکی از احساسات اصیل و حقیقی انسان که ریشه در **فطرت** او دارد، توجه به **نیایش** و ارتباط با مبدا آفرینش و جهان غیب و **آفریدگار** هستی است. از جمله دعا‌های مشهور که مستحب است در چهار عید (عید فطر، عید قرین، عید غدیر و روز جمعه) خوانده شود، «دعای ندبه» است. همواره بسیاری از **مؤمنان**، مشتاقان و منتظران ظهور دولت حق و حکومت جهانی اسلام و ارادتمندان **حضرت ولی عصر (عجل‌الله‌تعالی‌فرجه‌الشریف)** خواندن آن را شعار خود قرار داده و در مناسبت‌ها و فرصت‌های معین، به وسیله آن، با آن رهبر پنهان از نظر، به **نجوا** می‌پردازند.

معنای ندبه

ندبه، به معنای فراخوانی و نیز **گریه** و ناله است. این دعای شریف، مشتمل بر **استغاثه** و استمداد از حضرت ولی عصر (عجل‌الله‌تعالی‌فرجه‌الشریف) و تاسف بر غیبت و گریه از فریق آن بزرگوار است؛ از این رو به این نام شهرت یافته است.

سند دعا

گروهی از دانشمندان **شیعه** سند این دعای گران قدر را معتبر شمرده‌اند. **علامه مجلسی** گفته است: اما دعای ندبه که مشتمل است بر **عقاید** حقه و تاسف بر غیبت **حضرت قائم (عجل‌الله‌تعالی‌فرجه‌الشریف)**، به سند معتبر از **حضرت صادق (علیه‌السلام)** نقل شده است.

[۴] **مجلسی، محمد باقر، زاد المعاد، ص ۳۰۳.**

سید ابن طاووس حلّی (م ۶۶۴ ق) در کتب **اقبال الاعمال** و کتب **مصباح الزائر** و نیز شیخ محمد مشهدی حائری (از علمای **قرن ششم**) در کتب مزار خود این دعای شریف را آورده‌اند. همچنین در مزار قدیم که ظاهر از نگاشته‌های **قطب رواندی** است، این **دعا** نقل شده است. روشن است این شخصیت‌های گران قدر و حدیث شناس، دعای غیر معتبر را در کتب‌های خود نقل نمی‌کنند.

خواندن این دعا خواص زیادی دارد؛ از جمله در هر مکان و موضع که با حضور قلب و **اخلاص** کامل خوانده شود و ملتفت مضامین عالی و عبارات و اشارات آن باشد، نتیجه آن، توجه و التفات مخصوص حضرت مهدی (عجل‌الله‌تعالی‌فرجه‌الشریف) در آن مکان و محل، بلکه حضور به هم رساندن آن حضرت در آن مجلس است؛ چنان که در بعضی مواضع موارد اتفاق افتاده است.

[۵] **صافی گلپایگانی، لطف الله، فروغ و ولایت در دعای ندبه، پیشگفتار.**

فرازهای دعا

این دعا از چهار فراز تشکیل شده است که با یکدیگر مرتبط بوده و در مجموع، یک منظومه منظم و منسجم را سامان داده است:

← حمد و صلوات

این دعا با **حمد** و ستایش پروردگار و درود بر پیامبر گرامی اسلام و اهل بیت مکرّم (علیهم‌السلام) آغاز می‌شود. ستایش، مخصوص **پروردگار** جهانین است و درود و سلام مخصوص خداوند سبحانه و تعالی بر آقای ما، پیامبرش و خاندان او باد.

← ثنای بر قضاء

این فراز که با حمد و ثنای دوباره بر جریان قضای الهی نسبت به اولیایش شروع می‌شود، در واقع دربردارنده همه دعا به نحو اجمال است که با عباراتی مختصر، مضامین بعدی دعا را مورد اشاره قرار می‌دهد: بارخدا! ستایش فقط تو را سزا است بر آن **قضا** و قدری که درباره اولیا و نمایندگان جاری شد... و آنان را سبب دست آویزی به سویت و وسیله‌ای برای خشنودی محضت قرار دادی.

← تاریخ از آغاز تا تکامل

در سومین فراز از این دعای شریف، ماجرای تفصیلی قضا و حکم الهی درباره اولیایش بررسی می‌شود که در آن، نقطه شروع تاریخ **بشریت** و تحولات اساسی و در نهایت، سیر تکاملی آن به سوی عصر حاکمیت **حضرت بقیة الله (عجل‌الله‌تعالی‌فرجه‌الشریف)** که اوج تقرب جامعه بشری به خدای متعال و هدف نهایی از خلقت است، مورد توجه واقع می‌شود. این فراز با عبارت «قبض اسکنته جنتک» آغاز و با جمله «و نحن نقول الحمد لله رب العالمین» به پایان می‌رسد.

← استغاثه و طلب

استغاثه به درگاه حضرت حق، آخرین فراز از دعای ندبه را به خود اختصاص می‌دهد: خدایا! تویی تنها برطرف کننده گرفتاری‌ها و سختی‌ها....

لازم به یادآوری است از آنجایی که برخی در این دعا و سند آن پرسش‌هایی را مطرح کرده‌اند در پاسخ کتب‌های فراوانی نگاشته شده که برخی بدین قرارند: فروغ و ولایت در دعای ندبه، اثر **لطف الله صافی گلپایگانی**، موعودشناسی، اثر علی اضغر رضوانی، با دعای ندبه در پگاه جمعه، اثر علی اکبر مهدی پور.

عناوین مرتبط

جمعه، انتظار، منتظر.

۱. [↑ مشهدی، محمد بن جعفر، المزار الکبیر، ص ۵۷۳-۵۷۴.](#)
۲. [↑ سید بن طاووس، الإقبال، ج ۱، ص ۵۰۴.](#)
۳. [↑ مجلسی، محمد باقر، بحار الانوار، ج ۹۹، ص ۱۰۴.](#)
۴. [↑ مجلسی، محمد باقر، زاد المعاد، ص ۳۰۳.](#)
۵. [↑ صافی گلپایگانی، لطف الله، فروغ ولایت در دعای ندبه، پیشگفتار.](#)

منبع

[فرهنگ فقه مطابق مذهب اهل بیت علیهم السلام، ج ۳، ص ۶۲۶.](#)

[فرهنگ نامه مهدویت، خدامراد سلیمیان، ص ۲۲۹-۲۳۱، برگرفته از «دعای ندبه»](#)

رده‌های این صفحه: [اخلاق اسلامی](#) | [دعا](#)